



OD REDAKCJI

Gdy w 2018 r. przystępowaliśmy do wydawania stałego czasopisma naukowego byliśmy pełni obaw, gdyż nie jest łatwo budować, gdy dysponuje się przede wszystkim chęciami (może także trochę doświadczeniem, wiedzą i umiejętnościami), zaś o finanse trzeba się postarać. Daliśmy jednak radę. To już jedenasty numer i szósty rok, a do tego wchodzimy w setny rok tytułu „Głos Prawa” oraz 15 rok istnienia Instytutu Allerhanda.

Naszym celem było i pozostanie budowanie czasopisma prawniczego, w którym spotyka się teoria z praktyką, prawo z ekonomią, nauki społeczne z naukami humanistycznymi, historia z teraźniejszością i przyszłością. Chcemy być mądrym głosem w dziele budowania i utrwalania porządku prawnego. Podejmowanymi tematami staramy się zwrócić uwagę na zagrożenia, szczególnie te wynikające z niemądrych zachowań prawników wobec dobra wspólnego, a tym z pewnością jest dobrze funkcjonujący wymiar sprawiedliwości – konieczny element demokratycznego państwa prawnego.

W oddanym do rąk Czytelników zeszycie podjęliśmy zagadnienia z zakresu prawa rynków finansowych – co stanowi pokłosie Kongresu Allerhanda FINREG 2022. Są to opracowania o sank-

cjach związanych z wymogiem MREL (minimalny wymóg funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowanych, ang. *Minimum Requirement on Own Funds and Eligible Liabilities*) w warunkach ogólnej niestabilności rynkowej (Magdalena Kozińska, Bartosz Wilk); roli i zadaniach nadzoru wobec transformacji ku zrównoważonej gospodarce – *ESG na rynku finansowym* (Maciej Juzoń), o zakresie przedmiotowym rozporządzenia MiCA (Rozporządzenia UE nr 2023/1114 w sprawie rynku kryptoaktywów, ang. *Market in Crypto Assets Regulation*) (Tomasz Tomczak), a także artykuł podejmujący problem odpowiedzi na pytanie, czy członek spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej jest konsumentem czy inwestorem (Jacek Skoczek). Godny uwagi jest też artykuł podejmujący kwestię skutków restrukturyzacji tzw. kancelarii odszkodowawczych (Monika Strus-Wołos).

W dziale FONTES tym razem zamieściliśmy trzy opracowania – jak zawsze mające być inspiracją dla współczesności. Są to: opracowanie Gustawa Roszkowskiego (wybitnego znawcy prawa międzynarodowego z przełomu XIX i XX w. – któremu poświęciliśmy też dziesiątą odsłonę Pocztu Prawników i Ekonomistów) pt. *O organizacji międzynarodowego związku państw*; znakomity – jak zawsze – tekst Eugeniusza Waśkowskiego podejmujący jakże aktualne w ostatnich miesiącach zagadnienie składów orzekających w sądach – *Kolegialność czy jednoosobowość*; oraz proroczy odczyt nestora cywilistów polskich w II RP, twórcy lwowskiej szkoły prawa prywatnego Ernesta Tilla na temat problemów prawnych związanych z rozwojem automatów (na początku XX w.). Z opracowaniem tym koresponduje kolejna odsłona Prawa cyborgów (Paweł Księżak). Wyjątkowo nie zamieściliśmy opracowania pióra prof. Maurycego Allerhanda, a to także dlatego, że w dziale RES GESTAE opublikowaliśmy aż dwa opracowania zawierające nowe ustalenia poświęcone Rafałowi Lemkinowi – twórcy pojęcia „genocyd” – „ludobójstwo”.

Godne odnotowania są dwie noty recenzyjne. Pierwsza to komentarz profesora sędziego Grzegorza Żmija do głośnej książki Matthiasa Herdegena pt. *Heile Welt in der Zeitenwende. Idealismus und Realismus in Recht und Politik*, w którym zaakcentowano, że obserwowane bezrefleksyjne dążenia Zachodniej Europy do tworzenia „nowego świata” mogą stanowić poważne zagrożenie. Drugą stanowi omówienie książki-poradnika dla młodych prawników pióra sędziego Dariusza Czajkowskiego pt. *Jak zostać sędzią*.

Rok 2023 obfituje w wiele rocznic. Te najważniejsze – już tradycyjnie – staramy się odnotowywać. Decyzją parlamentu jest to Rok Mikołaja Kopernika (w 550. rocznicę urodzin), Wojciecha Korfante-go (w 150. rocznicę urodzin), Wisławy Szymborskiej i Jerzego Nowosielskiego (w 100. rocznicę urodzin). Jest to też Rok Pamięci Bohaterów i Bohaterów Getta Warszawskiego (w 80. rocznicę Powsta-

nia w Getcie Warszawskim). Ponadto w 2023 r. przypada 450-lecie Konfederacji Warszawskiej; 250-rocznica śmierci Stanisława Konarskiego – reformatora szkolnictwa oraz taka sama rocznica powstania Komisji Edukacji Narodowej. Nie możemy też nie zauważyć, że w 2023 r. mija 90. lat od powstania Kodeksu zobowiązań z 1933 r.; 75 lat obchodzi Deklaracja Praw Człowieka ONZ oraz Konwencja w sprawie zapobiegania i karania zbrodni ludobójstwa, a 25 lat Statut Rzymski, stanowiący podstawę prawną dla Międzynarodowego Trybunału Karnego w Hadze.

W tym zeszycie postanowiliśmy uczcić Rok Kopernika poprzez zamieszczenie aż dwóch rycin na czwartej stronie okładki z komentarzem (s. 208) oraz publikując wyborny felieton adw. Ewy Stawickiej. Trzeba však pamiętać, że Mikołaj Kopernik oprócz dokonań astronomicznych i ekonomicznych, był też sprawnym administratorem i prawnikiem, a swoim życiem i dokonaniem udowodnił też, że *per aspera ad astra*.

Na koniec przedmowy godzi się nam podkreślić jubileusz Konfederacji Warszawskiej z 1573 r. – wyjątkowego aktu prawnego w dziejach polskiego ustroju, na którym wzorowano się w Europie.

Akt Konfederacji Warszawskiej z 28 stycznia 1573 r. był najważniejszym aktem tolerancji religijnej w XVI wiecznej Europie. Powstał w czasie, gdy w zachodniej Europie, a w szczególności w niemieckim Świętym Cesarstwie Rzymskim... trwały wojny religijne i apogeum polowania na czarownice. W tym właśnie czasie w Warszawie przyjęto prawo gwarantujące wolność religii w Rzeczypospolitej, a dokładnie bezwarunkowy i wieczysty pokój między „różnionymi w wierze” (*dissidentes in religione*), niewszczywanie pod żadnym pozorem walk pod pretekstem religii, a szlachcie prawo do narzucania własnego wyznania swoim poddanym. Formalnie dotyczył narodu politycznego, czyli szlachty, ale w praktyce objął całe państwo. Odtąd gwarancje te zaprzysięgał każdy kolejny wybrany król, gdyż weszły do tzw. Artykułów henrykowskich. Dzięki temu odważnemu aktowi tolerancji Rzeczpospolita stała się w XVI i XVII w. „azylem heretyków” i miejscem, w którym właściwie nie płonęły stosy, gdyż nie było polowania na czarownice. Przed dwudziestu laty, w 2003 r. tekst Konfederacji Warszawskiej został wpisany na listę UNESCO Pamięć Świata.

Wobec tego, że kilkakrotnie w mediach społecznościowych zabieraliśmy głos w sprawie punktacji czasopism naukowych. Uprzejmie informujemy, że „Głos Prawa” jest czasopismem, które znajduje się na liście ministerialnej z 40 punktami za publikację naukową na jego łamach.



Konfederacja warszawska (uchwała o wzajemnej tolerancji wyznań religijnych).
Rok 1573, Bractwo św. Łukasza, 1938.

Zawsze byliśmy krytykami tzw. punktozy, uważając, że wartościowe czasopisma i wartościowe publikacje w dzisiejszym zglobalizowanym świecie znajdują swojego odbiorcę, pod warunkiem ich nieodpłatnego udostępnienia w bazach naukowych i bibliotekach i nie ma znaczenia, czy publikator jest przez ministra oceniony na 20, 70 czy 200 pkt. Istotne jest budowanie stanu wiedzy, a miernikiem tego są przede wszystkim cytowania oraz recenzje/polemiki. Po tym jak skompromitowano ideę ministerialnych list czasopism punktowanych nie braliśmy udziału w powszechnych wśród redakcji „zabiegach o punkty” w sposób mniej lub bardziej oficjalny. Nie tak powinno to wyglądać. W naszym przekonaniu listy punktowanych czasopism są mało poważne w kontekście rozwoju nauki i realnej siły danego czasopisma. Ważniejsze jest dbanie o poziom czasopisma i jego rzeczywistą pozycję w nauce a nie o to, czy decydent z administracji rządowej na podstawie nieprzejrzystych kryteriów „przyzna” czasopismu 200 punktów.